

GAZETA LWOWSKA.

Z. Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Na uposażenie szkoły parafialnej w Mielniczu, obwodzie Stryjskim, zapewniono następujące składki:

1) Gminy Mielnicz i Lutynka obowiązały się każdoczesnemu nauczycielowi, który ma także pełnić funkcję dyaka, płacić kwotę 80 zł. w. a. w gotówce i dodawać sześć korcy żyta w półrocznych ratach z góry.

2) Obowiązują się rzeczzone gminy wystawiony już w Mielniczu pod top. nr. 12 budynek szkolny utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawić i dokupywać potrzebne porządki i rekwizyta szkolne, następnie własnym kosztem opędzać posługę potrzebną dla ochędostwa i opalania szkoły.

3. Właścicielka dóbr Żurawna Ewelina Żebrowska przyrzekała przez czas, dopóki włości Mielnicz i Lutynka będą jej własnością, wydawać rocznie z swoich lasów na opał szkoły 8 n. a. sągów miękkiego drzewa, a nadmienione gminy obowiązały się to drzewo własnym kosztem zrębywać i do szkoły przystawiać. Jeżeli zaś bezpłatne wydawanie tego drzewa na opał ustało z powyższej przytoczonego powodu, tedy gminy załatwiać będą z własnych zasilków opalanie szkoły i pomieszczenia nauczyciela.

4. Podobnie przyrzekł gr. kat. proboszcz w Mielniczu ix. Michał Goralewicz przez czas swego duchownego funkcyonowania w Mielniczu odstąpić każdoczesnemu nauczycielowi na użytek grunt ogrodowy objętości 195 sążni kwadr., a łac. proboszcz w Żurawnie ix. Ferdynand Znamięcki obowiązał się przez czas swego użytkowania z Lutynki dawać na polepszenie tej dotacyi nauczycielskiej rocznie 4 zł. w. a.

Namiesnictwo ma sobie za przyjemny obowiązek udowodniona temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między ludem podać z wyrazem zasłużonego uznania do wiadomości powszechnej.

Lwów, 31. lipca 1861.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Obchód uroczystości urodzin cesarskich.)

Z Salzburga 17. sierpnia donosi *Salzb. Ztg.*: Jej ces. Mość Cesarzowa Karolina Augusta odjeżdża dziś po południu do Ischl, gdzie Jego ces. Mość Cesarz będzie jutro obchodził uroczystość swoich urodzin. Ich król. Wysokość Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia odjechali do Ischl wczoraj o godzinie 5tej po południu. Dziś przybył tu rano Jego król. Wysokość Arcyksiążę Ludwik Wiktor, udał się do c. k. rezydencji zimowej, pojechał rano do Reichenhall, a dziś w południe udał się z powrotem do Ischl. Jego król. Wysokość Arcyksiążę Ludwik odjechał dziś o godzinie 5tej rano do Ischl. Jego król. Wysokość wielki książę Hessen-Darmstadtzki udał się dziś na Lambach do Ischl.

Zagrabie, 19go sierpnia. Na wczorajszym nabożeństwie z okazji urodzin Najjaśniejszego Pana byli obecni: ban, członkowie sejmu krajowego, władze cywilne i wojskowe. Po południu odbyła się u bana uroczysta uczta, na której spełniano toasty za zdrowie Najjaśniejszego Cesarza i Króla i na intencję spiesznego wyzdrowienia Najjaśniejszej Pani.

(Posiedzenia izby deputowanych z 20. sierpnia.)

Wysokie ministeryum finansów wręcza pewną liczbę egzemplarzy statystycznego przeglądu uprawy tytoniu w Austrii.

Jedna prośba o urlop, wsparta zaświadczeniem lekarskiem, uwzględniona. Następuje krótkie zawiadomienie o treści kilku petycji.

Jego Excelencya minister wojny odpowiada na interpelację, „dlaczego nie ma zwyczaju dawać urlopów naraz w większych masach?” Administracya wojskowa gotowa zawsze, o ile okoliczności pozwolą, dać wysokiej izbie żądane wyjaśnienia, wspomniane zaś urlopy pewnie byłyby udzielane, gdyby stosunki były pomyslniejsze. Niechaj wysoka izba zechce przestać na tem wyjaśnieniu.

Jego Excelencya minister stanu odpowie na najbliższem posiedzeniu na uczynioną mu interpelację. Następuje ciąg dalszy specjalnej debaty nad projektem do ustawy o upadłościach.

Porenta proponuje dodatki do §. 2. względem stosunków miasta Tryest. §. 2. przyjęty z tym wnioskiem dodatkowym, podobnie §. 3., 4.

Brolich proponuje §. 5. wyrzucić całkowicie, a z §. 6. trzeci ustęp.

Brosche wyraża się podobnie.

Steffens broni §. 5. Rząd miał tu na względzie obronę interesów wierzycieli, mianowicie zagranicznych.

Eissert dla podobnych przyczyn radzi zatrzymać §. 5.

Brinz §§. 5. i 6. zaprowadzają pewien rodzaj opieki nad wierzycielami, a to sprzeciwia się równości w obec prawa. Wraz z Brolichem głosi przeciw §. 5.

Mandelblüh jako sprawozdawca broni §. 5., popiera go Rizy, szef sekcji.

Wniosek deputowanego Brolicha względem odrzucenia §. 5. przyjęty.

Brolich wnosi na nowo swoją propozycję wyrzucić ustęp 3. z §. 6.

Pražak radzi także ustęp ten wypuścić, na przypadek zatrzymania go proponuje poprawkę, co do bliższego oznaczenia, kiedy ma nastąpić konkurs, a kiedy postępowanie ugodne.

Brosche radzi także wyrzucić ustęp 3.

Po wysłuchaniu sprawozdawcy przyjęto pierwszy ustęp §. 6. poprawkę Prażaka, i ustęp 2. bez zmiany; ustęp 3. na wniosek Brolicha wyrzucony, ustęp 4. przyjęty.

Brolich twierdzi, że ustęp 3. §. 7. o przysiędze dłużników, nie jest dobitny, radzi dodać bez zezwolenia na rekurs, lub udanie się do drogi prawa (poparty).

Porenta proponuje, aby w przypadkach, w których spadkobiercy lub towarzystwa akcyi proszą o ugodne postępowanie nie dopuszczać do przysięgi, (poparty).

Ofner doradza do §. 7. dodatek upoważnić wierzycieli do ogłoszenia konkursu (poparty).

Neumeister broni §. 7., który w kształcie swoim terazniejszym daje wierzycielowi wszelką pożądaną gwarancję. Zresztą proponuje także dodatek względem składania przysięgi manifestacyjnej (nie poparty).

Pražak: Do przeprowadzenia postępowania ugodnego prośba o nie, równie jak przy konkursie powinna być dostateczna, bez załączania wykazu majątku; to określenie należałoby objąć §. 7. (poparty).

Po sprawozdawcy przemawia Rizy, szef sekcji; zdaniem jego kilka słów dodanych do ustępu 2. uczynią zadość wnioskowi Prażaka.

Ustępy 1. i 2. §. 7. przyjęte, niemniej wniosek Prażaka i Brolicha względem trzeciego ustępu, jako też ustęp 4. i wniosek dodatkowy Ofnera.

Wniosek Porenty zostaje w mniejszości. §. 8. przyjęty bez debaty.

Brolich radzi w §. 9. dokładniej wyrazić wzmiankę, że krewni nie mogą być wybrani do wydziału wierzycieli; należałoby wyłączyć krewnych do czwartego stopnia (poparty).

Van der Strass radzi, aby wierzyciele mieli wpływ na wybór komisarza sądowego, który będzie przeznaczony kierować ugodnym postępowaniem; sąd powinienby mianować go tylko prowizorycznie, (poparty).

Brosche twierdzi, że komisarz sądowy nie ma nic do czynienia z właściwą administracją masy, a postanowienie względem liczby członków wydziału nie potrzebuje być ściśle dopełnione; 2—4 będzie dosyć, (nie poparty).

Po sprawozdawcy Rizy szef sekcji wyjaśnia znaczenie postanowień zawartych w §. 9.

Wnioski van der Strassa i Brolicha zostają w mniejszości. §. 9. przyjęty.

Posiedzenie na pół godziny przerwane, następuje dalszy ciąg debaty.

Ameryka.

(Naczelný dowódca. — Obawy w Kairze. — Taryfa celná.)

Nowy Jork. Jenerał M'Clellan witany był w obudwu izbach bardzo zaszczytnie. Jenerał obejmuje reorganizację i dowództwo nad całą armią Potomak na swą własną odpowiedzialność. Pre-

zydent dając mu pełnomocnictwo, złał także na niego władzę mianowania wszystkich wyższych oficerów. Z tem wszystkim niektórzy z najznakomitszych mężów stanu czynili u Lincoln wielkie usiłowania, by skłonić McClellana, ażeby niektórych wojskowych a ich przyjaciół zatrzymał w komendzie dywizji i brygad. Trudno jednak, ażeby McClellan zgodził się na te warunki.

W Kairze pewni są, że separatyści uderzą na ważną pozycję Birds Point, w pobliżu mają się zgromadzić znaczne oddziały wojsk południowych. Załoga jednak jest dobrze przygotowana.

Bil taryfy nie jest jeszcze zupełnie załatwiony. Przeszedł 30. w senacie, jednak izba nie zgodziła się na poprawkę i zażądała konferencyi w komitecie.

Anglia.

(Nowiny dworu.)

Londyn, 17. sierpnia. Ich Mość księstwo pruscy odjechali wczoraj statkiem rządowym „Osborn“ do Antwerpii. — W przyszłą środę wyjeżdża Jej Mość Królowa z księciem małżonkiem, z księżną Alice i księciem Arturem w okazałej świecie do Irlandyi. Program zapowiada, że jazdę do Holyhead odprawi koleją żelazną pospieszem 39 mil (ang.) na godzinę. Przedem, odległością 15. minut popędzać będzie „Lokomotywa“ jako kurjer zapowiadający zbliżenie Królowy, a to, ażeby przestrzedz by nikt się koleją nie puszczal wprzód, aż po przejeździe dworu królewskiego, i to dopiero w 30 minut później. Na żadnej stacyi nigdzie, publiczność nie będzie przyjmowana, z wszelkich manifestacyi wyprasza się Królowa, chcąc w zupełnej spokojności bez przeszkody stanąć na miejscu, w Holyhead, gdzie będzie oczekiwał Yacht „Victoria and Albert“, którego znana chyżość przewieść będzie mogła jeszcze tego samego dnia około północy do stolicy irlandzkiej. — Dziś wyjeżdża Król szwedzki na Duwer i Kalet do Lubeki a ztamtąd do Szwecyi. Księżę Oskar rozłącza się z Królem w Kalecie i udaje się do Pymontu, gdzie bawi księżna małżonka jego. — Królowa Krystyna wyjeżdża temi dniami do Rzymu, w ciągu pobytu bawiła w wielkiej zazyłości z familią książąt Orleańskich.

Francya.

(Zmiana w dyplomacji. — Z obozu pod Chalons. — Nowe ówienienia i zatrudnienia dla wojskowych.)

Paryż, 17. sierpnia. Margrabia de Moustier przybył wczoraj do Paryża. Rozchodzi się wieść, że nie wróci do Wiednia będąc mianowany ambasadorem do Konstantynopola. Jego miejsce w Wiedniu, mówią, że obejmie książę Grammont i ze p. de Lavallette, dotąd ambasadorem w Konstantynopolu, przejdzie na poselstwo do Rzymu. — Hiszpański poseł p. Mon, bawi jeszcze w Paryżu. — Zapewniają, że Msgr. Chigi, mianowany nuncyuszem papieskim do Paryża, przywozi własnoręczny list Ojca Ś. do Cesarza.

— W obozie Chalons obchodzone d. 15. b. m. jak *Monitor* donosi, dzień Napoleona z wielką uroczystością. Wieczorem zaprosił Cesarz księcia Magenty i wszystkich jenerałów na wielką ucztę, a o pół do dziewiątej były wielkie ogniska sztuczne i obóz był oświetlony. Jenerał Fantl z adjutantem swoim hr. Nobili zjechał także na ten dzień do obozu. Zabawę uroczystą przerwał przypadek pożalowania godny. Podczas fajerwerków spłoszyły się przypięte na stacyach konie i 800 do 900 z nich wpadło na obóz. Pokaleczyły wielu żołnierzy i nawet nie dały się wszystkie połapać, jeszcze nazajutrz wiele z nich odszukać nie można było. Manewry w obozie dla wielkich upałów jeszcze nie rozpoczęły się.

— Rząd zamierza obznajmiać żołnierzy w ciągu lat służby teoretycznie i praktycznie z rolnictwem; aby wyszedłszy z wojska oddawali się z większym jak potąd zamilowaniem temu zawodowi. Obecnie zaledwie połowa wysłużonych żołnierzy wyszedłszy z wojska powraca do zajęć rolniczych. Większa część szuka utrzymania i zarobku po miastach. W ogóle rząd chce, aby żołnierz w ciągu siedmiu lat służby nie odzwyczajał się zbyt od pracy, ze szkoda dla siebie na przyszłość. Dlatego ćwiczenia wojskowe, nie będą nadal zajmowały więcej dziennie jak w przecięciu 4 godziny. Reszty dnia będą żołnierze w lecie pracować w polu, a w zimie słuchać wykładu rolnictwa.

Niemce.

(Mennonici do Rosyi. — Trybunał związkowy. — Uchwały względem stosunków kościelnych.)

Gdansk, 13. sierpnia. Jak donosi *Danz. Ztg.*, podaje rząd rosyjski pruski Mennonitom bardzo dogodne warunki, ażeby ich nakłonić do przesiedlenia się na półwysep taurycki. Deputacya ich doznała w Petersburgu u Cesarza bardzo łaskawego przyjęcia. Przeznaczona dla nich na siedzibę część Krymu ma być jedną z najbardziej urodzajnych. Każdy osadnik ma otrzymać 4 włók czyli łanów najżyźniejszego gruntu, i przez dziesięć lat nie będzie płacił za to żadnej indemnizacyi. Będzie im przyznane po wszystkie czasy uwolnienie od służby wojskowej. W takim składzie rzeczy, jeżeli ustawa odmówi im nadal przyznawanej dotychczas w Prusiech swobody kantonowej, zamierza znaczna liczba Mennonitów przenieść się do Rosyi.

— Na posiedzeniu zgromadzenia związkowego dn. 12. sierpnia wydział złożony aby utworzyć trybunał związkowy, wygotował sprawozdanie nad kwestyą, czy można i czy jest do życzenia zaprowadzić jednostajne sądownictwo cywilne i kryminalne w państwach związkowych. Na wniosek rządów bawarskiego, saskiego, wirtemburskiego, heskiego, meklenbursko-schweryńskiego, nassau-

skiego, sasko-altenburskiego i meklenbursko-strelieckiego, polecono temuż wydziałowi rzeczono wypracować sprawozdanie. W sprawozdaniu tem wydział przyszedł do tego rezultatu, że wprowadzić byłoby do życzenia zaprowadzić z czasem jednostajne ustawodawstwo cywilne i kryminalne w całej Niemcy, lecz obecnie należy poczynie zmiany tylko w pewnych jego częściach, mianowicie w procedurze sądowej cywilnej i t. p. Wydział wskazał zarazem drogę, na której najlepiej dałyby się skutecznie prawomocne zmiany. Proponuje mianowicie, ażeby trzymać się tej samej drogi, jak przy wypracowaniu powszechnego prawa handlowego dla Niemcy; zaczem wydział stawia następujący wniosek:

Wysokie zgromadzenie związkowe zechce uchwalić:

1. Pożądanem byłoby zaprowadzić z czasem jednostajne dla całej Niemcy prawo cywilne i kryminalne, lecz obecnie należy ograniczyć się na poprawie niektórych części prawa cywilnego, mianowicie procedury sądowej.

2. Złożyć w Hanowerze komisję aby wypracowała projekt powszechnej procedury sądowej dla wszystkich państw związku.

3. Złożyć komisję z siedzibą w Dreźnie, aby wypracowała projekt powszechnej procedury dla całej Niemcy w sprawach o wierzytelności.

4. Prosić wysokie rządy, które by okazały chęć przysłać swych reprezentantów do rzeczonych komisji, za pośrednictwem ich posłów przy związku, aby uwiadomiły o tem najdalej do sześciu tygodni i oświadczyły się względem terminu w jakim według nich jedna lub druga z rzeczonych komisji zebrać się ma.

Wiesbaden, 8. sierpnia. W izbie drugiej zapadły wczoraj względem stosunków katolickiego kościoła następujące uchwały: 1) prosić księżę rząd, ażeby ministeryalne rozporządzenie z 25. maja b. r. względem uregulowania stosunku katolickiego kościoła do władzy państwa przedłożył pod obrady i do przyzwolenia sejmowi; 2) izba druga niech założy protest przeciw uznaniu prawomocności rozporządzenia ministeryalnego i zastrzeże w tym względzie sejmowi jego prawa; 3) poczem ze względem na położenie księży cierpiących pod dawniejszym stosunkiem i właściwych gmin kościelnych, dla których stosowna jest, ażeby opróżnione probostwa stanowczo obsadzano, równie ze pożądaną jest rzeczą, ażeby w ogóle zagodzono kilkuletnie między księżym rządem a biskupią stolicą w Limburgu zachodzące zajęcia kościelne, niechaj izba oświadczy, że nie ma nic przeciw temu do zarzucenia, ażeby takie urządzenia, jakie nakazało rozporządzenie ministeryalne, tymczasem jako prowizoryum aż do dalszych rozkazów pozostały, jednak tylko jako środki administracyjne i bez uszczerbku praw stanowych. Wnioskodawcy oświadczyli podczas dyskusyi i przed głosowaniem potwierzyli, że słowa, „aż do dalszych rozkazów“ uważają za znaczące to samo, co „aż do przyszłego sejmu“, iż tem objaśnieniem utrzymują wniosek. — 4. Podać prośbę do księżęcego rządu, ażeby jak najrychlej przychylił się do dawniejszego wniosku: „wydać potrzebne rozporządzenie, ażeby stosunek między władzą państwa z jednej a katolickim i ewangelickim kościołem tudzież innemi korporacyami religijnymi z drugiej strony w drodze obradującego z stanami prawodawstwa krajowego w myśl zupełnej wolności wiary i sumienia stanowczo uregulować.“

Szwecya i Norwegia.

(Małżeństwa chrześcian z żydami.)

Zaszedł wypadek, w którym Król wydał wyrok względem zawierania małżeństw między żydami, a chrześcianami. Według zwyczaju krajowego zasiągnięto zdania kościoła lutereckiego; ze zaś kościół temu był przeciwnym, przeto Król oświadczył, iż na przedstawienie ministra sprawiedliwości, nie może udzielić żadnego przyzwolenia, lecz polecił ministrowi sprawiedliwości rozpoznanie, czy nie byłoby stosowna na najbliższym sejmie (1862) podać tę kwestyę pod obrady jako propozycyę rządową. Jeżeli to nastąpi, tedy stan duchowny pewnie, a może także szlachta i rycerstwo przeciwni temu będą, lecz stan mieszczański i włościański pewnie za nią głosować będzie. Nie można jednak spodziewać się ostatecznego rozwiązania sprawy przed rokiem 1865.

Rosya.

(Rozporządzenia)

Petersburg, 13. sierpnia. *Gazeta senacka* zawiera trzy rozporządzenia datowane dnia 16. lipca, mianowicie: Regulamin poboru podatku od tytoniu, regulamin poboru podatku od napojów, regulamin gospodni. Obadwa ostatnie wejdą w wykonanie dopiero po upływie terminu dzierżawy propinacyjnej t. j. dnia 13. stycznia 1863.

Komitet naczelny dla spraw włościańskich nakazał na mocy rozporządzenia zastępcy ministra spraw wewnętrznych za potwierdzeniem cesarskiem aby sędziowie pokoju nosili jako odznakę służbową, łańcuch pończacany na szyi po wierzchu kołnierza. Z przodu na tym łańcuchu jest pończacany medalion z herbem państwa po jednej stronie i napisem „sędzia pokoju“ po drugiej stronie napis: dnją 19. lutego 1861.

Księstwa Naddunajskie.

(Otwarcie skucezyny serbskiej.)

Ost und West z 20. sierpnia donosi:

Belgrad, 9. sierpnia. Dzisiaj zagajono w Kragujewaczu skucezynie. Mowa od tronu zapowiada następujące propozycyę: Re-

formy w ustawach skupczyń, nowa organizacja senatu, reforma podatków i utworzenie milicyi narodowej. Misja Garaszana nie jest dokonana, i pozostaje głównym obowiązkiem rządu uzyskać u Partii ocenienie właściwych interesów przez urzeczywistnienie, jeżeli nie rozszerzenie nabytych praw Serbii. Przyjmowanie wychodźców nastąpiło dla tego, ażeby dla dobra Serbii i Partii spokój utrzymać. Co do polityki wewnętrznej będzie rząd starać się o najszybsze pojednanie i użyje najsurowszych środków przeciw przeszkodom tego pojednania. Wszechstronny postęp jest koniecznie potrzebny a pospiech zarówno jest szkodliwy jak stagnacja. Za ubieganiem się o urzędy idzie zaniedbanie gospodarstwa krajowego i przemysłowości i przynosi najzłubniejsze skutki dla państwa. Prawdziwy postęp Serbii, bez polepszenia gospodarstwa krajowego, którego stosunki żywymi kolorami skreśla mowa od tronu, jest niepodobny, i zaleca przeto zastanowić się jak najusilniej nad tem jak należy postąpić nadal, a rząd czyni z największą gorliwością wszystko, co tylko będzie w jego mocy.

— Grecya.

(Czynności w Izbach.)

Ateny, 10. sierpnia. Ministeryum przedłożyło izbie projekt do ustawy o małżeństwach mieszanych. Według tego projektu małżeństwo zawarte między wyznawcami odmiennej wiary wtedy będzie ważne gdy je pobłogosławi duchowny prawosławny według istniejących ustaw, to jest za pozwoleniem biskupa, i zobowiązania w obec sędziego pokoju, że dzieci spłodzone z tego małżeństwa, będą chrzczone i wychowane w kościele wschodnim, prawosławnym. Bez tego aktu sądowego biskup nie udzieli zezwolenia. Za granicą, konsul grecki zastąpi sędziego pokoju. Ta ustawa rozciąga się także na małżeństwa dotąd zawarte, pobłogosławione ręką kapłana prawosławnego, chociaż bez pozwolenia biskupa, jeżeli pierwiej uznane były, i jeżeli dzieci uważane były jako prawne, a to o tyle, o ile tym sposobem prawa trzecich naruszone nie będą. Drugi projekt do ustawy odnosi się do organizacji straży celnej na wzór wojska. Dotychczasowa straż celna składała się z ludzi wiekowych, zużytych, pochodzących z prowincyi, z której pochodził minister finansów.

Są w Atenach magazyny towarów angielskich, które nigdy cła nie opłacały, towary klejnotów, które nie znają granicy celnej, zegarki z Genewy, towary jedwabne z Lyonu, transito w Konstantynopolu cechowane, a jak najspokojniej do Peloponezu przybywające. Temu ma zapobiedz straż celna nowo zorganizowana po wojskowemu, złożona z ludzi młodych, dobrze płatnych. Powinno być można ministrowi finansów, że organizację urzędów celnych zaczął od stopni najniższych, nie naśladować swoich poprzedników, którzy zmieniali wyższych urzędników, gdy byli ich politycznymi nieprzyjaciółmi, a resztę zostawiali po staremu.

Turcya.

Raguza, 19. sierpnia. Według doniesień tureckich uderzyli Czernogórcy w 1000 ludzi na Moulachin, lecz odparci stracili przeszło 100 zabitych i rannych. Po stronie tureckiej poległo 11. Dziś przybyło do Antiwari dziesięć parowców z Konstantynopola, i wysadziły na ląd 1600 żołnierza. Oczekują tu ciągle nowych jeszcze posiłków.

Raguza, 19. sierpnia. Luka Vukalowicz, naczelnik powstańców w Herzegowinie wezwał komisarza rosyjskiego, ażeby się wstawił do Omera Baszy o przywrócenie pokoju. Serdar przystał na to, a rosyjski ambasador w Konstantynopolu upoważnił już swego delegata do pośrednictwa, wspólnie z jego kolegami, którym podobnie naczelniczy poselstwa polecił tę sprawę. Komisarz austriacki major Iwanowicz jedzie niezwłocznie w tym zamiarze zład do Mostaru.

Afryka.

(Dolegliwości finansowa.)

Alexandrya, 6. sierpnia. Wicekról doznał zawodu; projektowana pożyczka nie przyszła do skutku. Warunki, jakie podał Comptoir d'Escompte były tak niedogodne, że rząd egipski żadną miarą nie mógł ich przyjąć. Nietylko, że zaproponowany kurs był nadzwyczaj niski, bo za sto otrzymanych żądano obligacyi na pięćset, lecz wymagano także bardzo uciążliwej kontroli względem wydatków wicekróla. Nateraz usiłuje wicekról uzyskać przynajmniej zwłoki w terminach spłaty dawniejszej pożyczki 28 milionów franków. Według pierwotnej umowy miała być spłacana ta pożyczka rocznymi ratami w przeciągu pięciu lat. Lecz Said Basza chciałby teraz mieć spokój na dwa lata, tak iż spłata długu zaczęłaby się dopiero od tego terminu a skończyłaby się w siedmiu latach. Jak słyhać zresztą czyniono wicekrólowi także z angielskiej i niemieckiej strony oferty na pożyczkę.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 21. sierpnia. Nadzwyczajny dodatek do *Sürgöny* donosi z Wiednia: Rozwiązanie sejmku krajowego jest sankcyonowane, a nastąpi we czwartek w krótkich słowach za reskryptem królewskim. Manifest i postanie deputowanych do rady państwa nie przyszły do skutku. W okólniku kancelaryi nadwornej do nadzupanów jest wyjaśnienie sytuacji. Nowy sejm krajowy ma być zwołany za sześć miesięcy. Rozwiązanie sejmku weźmie na siebie

komisarz królewski, fml. hrabia Haller. Deputowani zgromadzili się licznie. W południe odbędzie się posiedzenie zamknięte dla narady nad protestem przeciw rozwiązaniu sejmku krajowego. Hrabia Apponyi zwołał na jutro członków izby wyższej telegrafem.

Frankfurt, 20go sierpnia. Dzisiejszy *Frankf. Journ.* zawiera urzędową korespondencję z Goty, która zaprzecza wiadomości, że ajenci księcia Koburg Gotha nie zatwierdzili konwencyi wojskowej, którą on zawarł z Prusami.

Berlin, 20go sierpnia. Od polskiej granicy donoszą pod dnem dzisiejszym: Wczoraj ogłoszono w Warszawie instrukcję do ustawy wyborczej i wystawiono listy wyborców, aby ci mogli zanosić reklamacye. Wielopolski, mianowany rzeczywistym radcą tajnym i wiceprezydentem rady stanu, zatrzyma oba ministerya. Cesarz złożył mu podziękowanie za gorliwość w służbie. Jenerał Suchosanet odjechał w nocy.

Sztutgard, 20. sierpnia. Wniosek Reyschera w kwestyi elektorstwa heskiego przyjęty 47 głosami przeciw 35. Wnioski komisji odrzucone. Izba użala się na postępowanie wirtemburskiego posła związkowego z przyczyny odpowiednich uchwał związku.

Nowy Jork, 10. sierpnia. Obiega pogłoska, że separatysty koncentrują masę wojska pod Fairfax, że się tam oszańcowali, i że Hampton pod Monroe spalili. Według raportu Macdowella liczba poległych w bitwie pod Bullon wynosi 400 żołnierzy, a 19 oficerów; rannych 1000, a 1200 zaginęło.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów od 1. do 15. sierpnia b. r. na targach w Gródku, Jaryczowie, Szczercu, Kolomyi, Kuttach i Śniatynie.

	Miejsce targu											
	Gródek		Jaryczów		Szczerc		Kolomyja		Kutt		Śniatyn	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austriackiej											
Mec pszenicy . . .	4	10	4	10	4	.	3	80	4	38	3	96
" żyta . . .	3	5	2	80	2	25	2	30	2	40	2	20
" jęczmienia . .	2	5	1	80	1	60	1	80	1	95	1	86
" owsa . . .	1	20	1	45	1	34	1	22	1	45	1	46
" hreczki . . .	2	50	2	50	2	34	2	50	2	30	2	60
" kukurudzy	3	6	2	50	2	40	2	23
" kartofli . . .	1	10	1	50	.	86
Cetnar siana	80	.	50	.	53	.	80	.	.	1	20
" wężny	35	.	.	.
" nasienia konicza
Sąg drzewa twardego	9	.	.	.	9	.	6	50	6	.	6	76
" " miękkiego	6	.	.	.	7	.	5	.	3	.	.	.
Funt mięsa wołowego	.	12	.	14	.	12	.	12	.	12	.	10
Mas okowity	60	.	.	.	60	.	70	.	64	.	50

(Wiedeński targ na woły.)

Wiedeń, 19. sierpnia. Spęd wołów na targ dzisiejszy wynosił 1804 sztuk wołów węgierskich, 1046 galicyjskich a 50 sztuk miejscowych. Rzeźnicy wiedeńscy rozkupili 1706 sztuk; rzeźnicy z prowincyi nabyli sztuk 1037 na targu, później jeszcze 10, a niesprzedanych pozostało sztuk 147. Sztuka na sztukę ważyć mogła 465—610 \mathcal{E} , a cena przeciętna jednego wołu wynosiła 134 do 182 zł. 50 c., zaś jednego cetnara 29 do 30 zł. 50 c.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dzieduszycki Miecz., z Korniowa.
Hotel Langa: Quitzow Enius, kr. pruski kapitan, z Berlina. — Duphtzer Franc., c. k. kapitan, z Lublany.
Zajazd Leszczyński: Bem Józef, z Manajowa.
Zajazd Krynicki: Lotocki Władz., dr. medycyny, z Uherzce.
Do domu nr. 45 $\frac{1}{2}$: Hr. Dzieduszycki Stan., z Izidorówki.
Do domu nr. 348 $\frac{1}{4}$: Orłowski Kal., z Lisowa. — Łopacki Ludwik, dr. medycyny, z Porska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. sierpnia.

PP. Bernatowicz Wład., na Podole. — Hr. Potoccy Aug. i Stan., do Brzeżan. — Horodyński Tumasz, do Krogulca. — Malachowski Cezar, do Kozówki. — Horodyński Kornel, do Tlusteka. — Wołodkiewicz Mikołaj, do Rosochaty. — Niesiołowski Józef, do Sokolego. — Wiśniewski Wik., do Strzelisk. — Abgarowicz Teodor, do Bratczowa. — Welter Wacław i Edw., do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. sierpnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.80	+ 15.1	75.4	połud.-zach.	si
2. god. po poł.	326.61	+ 23.3	37.8	"	"
10. god. wiecz.	327.45	+ 15.5	73.6	"	"

Kurs listów zastawnych w gal. stad. Instytucie kredytowym.

	Instytut				Za kupon wypada	
	kapuje		sprzedaje		zł.	c.
	zł.	c.	zł.	c.		
Dnia 22. sierpnia.						
Dawne prócz kuponów 100 po w.	84	84	85	47	—	56 1/2
Nowe " " 100 " "	80	80	81	40	—	59 3/4

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 22. sierpnia.
 Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.25. Metaliki po 5% za 100 zł. 67.40; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje ind. dem. i z. a. c. y. n. e.: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcje Banku narodowego sztuka 736 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 173.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.
 Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 138.75. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.
Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.69. dukaty ces. pełnej wagi —. korony —. półkorony —. Srebro 137.75.

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski wal. austr.	6	59	6	67
Dukat cesarski " "	6	60	6	70
Półimperyal zł. rosyjski " "	11	30	11	56
Rubel srebrny rosyjski " "	2	17	2	26
Talar pruski " "	2	6	2	9
Polski kurant i pięciozłotówka " "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	80	60	81	60
" " " m. k. za 100 zł.	84	50	85	50
Akcyje gal. kol. żelaz Karola Ludwika	145	—	147	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	65	25	66	25
5% Pożyczka narodowa	79	75	80	75

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. sierpnia.

1. Dług publiczny.

	pien.	towar.
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5%	61.60	61.80
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80.80	80.90
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. dopaźd. po 5%	81.15	81.25
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	67.70	67.80
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68.—	68.40
dto. " 4 1/2%	58.75	59.—
dto. " 4%	52.—	52.25
dto. " 3%	39.—	39.25
dto. " 2 1/2%	34.—	36.—
dto. " 1%	13.75	14.—
Przez. do wylos. z r. 1839	113.75	114.25
" " 1854	87.—	87.50
" " 1860	83.15	83.25
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	87.75	88.—
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ.		
po 5%	66.—	67.—
" 4 1/2%	58.—	58.50
" 4%	51.—	52.—
" 3 1/2%	45.—	46.—
" 3%	42.—	44.—
" 2 1/2%	41.—	42.50
" 2 1/4%	37.—	38.—
" 2%	32.—	34.—
" 1 1/2%	29.—	29.50
" 5%	66.—	67.—
" 4 1/2%	57.—	58.—
" 4%	50.50	51.—
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	88.—	89.—
Wyż. Aust. i Salb.	88.—	89.—
Czech	91.50	91.75
Morawii	86.—	86.50
Szlaska	84.—	84.50
Styryi	87.—	88.—
Tyroln	98.50	99.50
Kar., Krainy i Wyb.	87.50	88.50
Węgier	67.50	68.50

pien. towar.

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	18.—	20.—
" 2 1/2% za 100 zł.	15.—	17.—
" 2 1/4% za 100 zł.	14.—	15.—
" 2% za 100 zł.	13.—	14.—
" 1 1/2% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcyje.

	pien.	towar.
Banku nar.	740.—	741.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	174.30	174.40
Niż.-aust. tow. eskomt. po 500 zł.	590	592
Póln. kolei po 1000 zł. m. k. 1945	1947.—	—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	372.50	373.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. 163.75	164.25	—
Polud.-póln.-niem. kolei kem. po 200 zł. m. k.	118.50	118.75
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty 147.—	147.—	—
Polud. kolei państw. lomb.-wen. i central. włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	233.50	233.50
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpl. po 140 zł. (70%)	144.50	144.75
Kol. Prezb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dto. II. emis. po 200 zł. m. k.	—	76.—
Kolej Bustekradzka po 500 zł. m. k.	680.—	685.—

pien. towar.

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego	102.50	103.—
w mon. kon. przeznac. do los. po 5%	90.25	90.75
Banku narodowego	99.50	100.—
w wal. austr. przez. do los. po 5%	86.40	86.60
Gal. Tow. kred. po 4%	80.50	82.—

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.75	97.25
detto detto w srebrze	—	—
uproc. za 100 zł. w. a.	104.—	104.20
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	144.50	145.—
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	98.—	98.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	137.—	138.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	80.—	81.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
Lloyda za 100 zł.	83.—	87.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	118.20	118.40

pien. towar.

Weksele.
(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	116.—	116.—
Angsburga 100 zł. w. p. n.	116.25	116.30
Berlin za 100 tal.	203.50	204.—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	116.40	116.50
Genewa za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	102.25	102.50
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—	—
Londyn za 10 ft. szt.	137.65	137.90
Medyolan za 100 zł. w. a.	—	—
Marsylia za 100 fr.	—	—
Paryż za 100 fr.	54.20	54.25
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.62	6.68
dto. pełnej wagi	6.61	6.63
Korona	19.—	19.05
20frankówka	11.—	11.02
Rosyjski impery.	11.32	11.35
Talar związkowy	2.05	2.05 1/2
Srebro	136.50	136.75
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50c.	—

KRONIKA.

W Krynicy, u wód w obw. sandeckim wybuchł dn. 19. sierpnia w domu pod „Trąbką“ ogień, i spłonęły dom, stajnie, magazyny i inne przybudowania. Pożar zagrażał i domom przyległym, nawet dach „domku szwajcarskiego“ już się zaczynał palić, ale dzięki zapobiegłości jednego z przybyłych gości kąpielowych zawdzięczają mieszkańcy, że ogień został przygaszony. Straty jednak ponieśli mieszkańcy nie mało, wyrzucając przez okna sprzęty i różne ruchomości, które dla płomieni inaczej wynosić nie można było. Właściwej przyczyny ognia z pewnością nie można oznaczyć, zdaje się jednak, że powstał przez nieostrożność służby.

— Ciekawe są zestawienia, które podają wykazy konskrypcyjne w Anglii. Tegoroczna konskrypcja w Londynie podała jeneralnemu rejestratorowi sposobność zestawień stan Londynu przed dwiestu laty z dzisiejszym co do stosunku sanitarnego. Jak wszystko w Londynie mówi rejestrator, przybiera także upadek ludzkiego życia wielkie rozmiary; gdyby się dało powiększać tych co w jednym roku pomarli, zaledwie by nimi można niejedno wielkie miasto, a przecież śmiertelność od dwiestu lat zmniejszyła się w nadzwyczajny sposób. Od 1660—1680 umierało na każde 100.000 osób rocznie 357 na ospę; teraz umierają na nią 42. Na febrę, szkarlatynę i anginę umierało dawniej 759, teraz 227. Podczas gdy dziś około 8 na 100.000 umiera na biegunkę, zabierała ta choroba w ówczes 765, lecz zato dyzenterya, ów łagodniejszy rodzaj tej samej słabości zabiera teraz 120 osób, podczas gdy wówczas ulegało na nią tylko 11. Kobiety rodzą wprawdzie jeszcze podziśdzień z bólami i niebezpieczeństwem, lecz śmiertelność z tego powodu, która teraz wynosi 17, wynosiła wówczas 86. Suchoty i choroby płucowe bywały bardzo niebezpieczne; liczba przypadków dochodziła 1079; teraz spada na 611. Na kurecze i gorączkę zębowa umierało wówczas po 1175, teraz 136. Puchlina wodna jako następstwo i symptom szkorbutu i gorączki bywały nadzwyczaj niebezpieczne; zabijały wówczas 829, teraz 26. Szkorbut i kur zabierały wówczas 142 ofiar,

dzisiaj tylko 2. Pominąwszy to, nawiedzała wówczas Londyn jeszcze straszna zaraza morowa. Lecz na odwrót wykazują tabele, że apopleksya, sparalizowanie nerwów, epilepsya, choroby mózgowie i samobójstwo rządząją teraz większe spustoszenia, stosunek jest 151 do 57. Także gwałtowne rodzaje śmierci są w naszych czasach częstsze, równie jak środki i narzędzia do zadanania gwałtownej śmierci są liczniejsze. Względem przyczyn ówczesnej strasznej śmiertelności nadmieniam jeneralny rejestrator, że Londyn w zimie doznawał braku żywności, mianowicie co do jarzyny i świeżego mięsa, tak iż wielka część ludności chorowała na szkorbut. Domy były prawie tak czyste i brudne, jak w dzisiejszym Konstantynopolu i Kairze. W innym rozdziale sprawozdania znajdujemy następujące wiadomości konskrypcyjne o zamężności i porodach. Zawarło związek małżeński 335.000 par, między nimi było 137.000 par kawalerowie z pannami, a 8161 par wdowce z wdowami; 7000 kawalerów połączyło się z wdowami, a 15.493 panien poszło za wdowców; na 100 mężczyzn liczone 6, a na 100 kobiet 19, które wchodziły w związek małżeński, miały niżej 21 lat; 108.000 osób czyli niemal trzecia część ogółowej liczby zaślubionych kładło znak krzyża zamiast podpisu, a w ogóle liczba nieumiejących się podpisywać wynosiła 37 na 100 między kobietami, a 27 między mężczyznami. Urodziło się w roku konskrypcyj 690.000 dzieci, t. j. 350.000 chłopców, a 340.000 dziewcząt. Około 45.000 dzieci czyli 6 1/2 pct. wpisano jako nieprawego łoża.

— Kronika Brukselska zapisuje zabawny przypadek, że przy zapisywaniu aktu chrześnego, wszyscy co w tym obrzędzie udział brali, t. j. ojciec, matka, nowonarodzony, dwaj świadkowie, ojciec i matka chrześni, ksiądz, co chrzczył dziecię, asystant jego, i mamka z służącą co dziecię do kościoła nieśli — wszyscy mieli to samo nazwisko familijne: „Wielemans.“ Znana nam jest na Litwie wioska o czterdziestu i trzech osadach; tam wszyscy co do jednego noszą nazwisko „Car.“